

1.7. Hamaikagarren liburukiaren ezaugarriak

1.7.1. Liburukiaren edukia

Hamaikagarren liburuki honek 232 galderaren erantzunak eskaintzen ditu. Erantzun horiek lexikoari buruzko gaiak (80-85. gaiak) estaltzen dituzte:

80: ofizioak eta tresnak (58 galdera)

81: itsasontzia eta eskifaia (56 galdera)

82: itsas arrantza (35 galdera)

83: beste lanbide batzuk (17 galdera)

84: gizarte-bizitza (33 galdera)

85: pisuak, neurriak, dirua eta koloreak (33 galdera)

Liburukiaren bukaeran, indexak aurkitzen dira: bai mapen moldaketari dagokionena, bai erantzunei dagokiona.

1.7.2. Liburukiaren egitura

Mapei eta erantzunei dagokien parte galderen arabera egituratua da: galdera bakoitzari badagokio alde batetik **erantzutegi** bat ezkerreko orrialdean agertzen dena, eta, beste aldetik, haren parean, eskuinaldeko orrialdean, mapa bat, honen gainean galderaren **izenburuak** agertzen direla, eta behean maparen **legenda** eta **ohartegia**.

Galdera bakoitzari doazkion erantzunak, herrialdeka eta inkesta-lekuka zerrendatuak dira eta alfabeto fonetikoan emanak. Haien arabera egin dute argitalpenaren moldatzaileek interpretazio kartografiko bat, mapa batean proposatzen dutena. Inkesta-leku batean bildu den erantzuna zehazki jakiteko, erantzutegira jo behar da; beraz, ez mapara.

Irakurleak ikusten duen bezala, hemengo mapen itxura ez da Euskaltzaindiak lan horietan usaian egiten dituen bezalakoa. Izan ere, Nafarroa Garaiko mugak modu berezian agertzen dira haietan eta, halaber, herri izenak ere, gaztelaniaz eta euskaraz desberdinak direnean, euskara soilean agertzeko orde, deitura ofizialetako era elebidunean ematen dira. Hastapenetik proiektu honen babesleatarik izan den Nafarroako Gobernuako agintariek 2001ean hala biziki eskaturik egin dira gauzak horrela.

1.7.3. Galdera-izenburuak

Galdera bakoitzari dagokion gaztelaniazko, frantsesezko eta ingelesezko forma agertzen dira galdera-izenburu gisa.

Izenburu horren azpian, galderak *EHHA*ko galde-sortan daukan zenbakia agertzen da eta, galdera bera ondoko mintzaitetako hizkuntza-atlasetan ere egina izan delarik, atlas haietako galderen erreferentzia ere ematen da; adibidez, *ALEANR (Atlas lingüístico y etnográfico de Aragón, Navarra y Rioja)*, *ALG (Atlas linguistique et ethnographique de la Gascogne)* edo *ALE (Atlas Linguarum Europae)*.

1.8. Erantzutegiaren ezaugarriak

1.8.1. Erantzutegiaren egitura

Erantzunak inkesta-lekuen arabera zerrendatuak dira, eta inkesta-lekuak berak, herrialdeka. Beti modu berean.

Herrialdeen ordena, baita haien barneko inkesta-lekuena ere, mendebaldetik ekialdera doan segida bati jarraitzen zaizkio. Horrela, lehenik Bizkaiko herriak agertzen dira, eta haietan, lehenbizikorik, *Getxo*, *Leioa*, *Zollo...* Azkenik Zuberoako inkesta-lekuak aurkitzen dira ekialdean urrunenik daudenak agertzen direlarik bukaeran: *Ürrüstoi*, *Barkoxe*, *Eskiula*.

1.8.2. Erantzun motak

Bi erantzun mota aurki daitezke erantzutegian: **zuzeneko erantzunak** lehenik eta **erantzun proposatuak** bestetik. Azken hauek, berriemaileak ez ditu berak eman lehen aldian, baina proposatu izan zaizkiolarik onartu ditu, eta herrikotzat jo. Erantzuna agertzen da berriemaileak berak eman duen forman.

Bigarren mota horretako erantzunak letra etzanetan eta aurrean izarñoa dutela agertzen dira erantzutegietan. Adibidez, 84220 galderan, Lemoan, bi erantzun jaso dira: [alkáte] eta [*eriko Búru]. Lehena zuzeneko erantzuna izan da, eta bigarrena, aldiz, erantzun proposatua.

1.8.3. Erantzunen forma

Erantzunak ortografia fonetikoan agertzen dira (ikus taula fonetikoa XXXI. orrialdean) eta ahalaz hizka emanak dira; esapide berezietan ez bada, ez da esaldirik agertzen erantzunen zerrendetan.

Erantzunak beren osoan, jaso bezala, utzi dira aldaketarik egin gabe. Bildu den adizkia osoki ez bazaio bilatzen zenari egokitzen, baina haren ezaugarriren bat gordetzen badu onartu egin da, forma markatuzat joz. Horrelakoetan forma markatua zela adierazteko (*mark.*) erantsi da parentesien artean erantzunaren gibelean. Adibidez, 80450 galderan, Alkotzen [igéltswa] (*mark.*) erantzuna ere agertzen da, erantzun hau bere aldaera mugatuan bildu delako.

Gerta liteke ere erantzun bat ikertzaileak zalantzazkotzat jo izana izatea; halakoetan erantzunaren ondoren "(?)" ikurra agertuko da (galdera-ikurra parentesi barruan). Adb. 83070 'quincallero / colporteur / hardwareman' galderan, Ezkurran [ārɔpasaltzallé] erantzunari "(?)" ikurra ezarri zaio.

Erantzun gisa jaso dira azentuaz kanpo zerbait aldaketa zuten forma guztiak. Adibidez, berriemaileak bi erantzun eman dituelarik, forma batean sabaikari bat sartuz eta bestean ez, bi erantzunak bildu dira.

Kontuan har bedi, forma batek, markatua izanik edo ez, testuinguruaren arabera itxura desberdinak izan ditzakeela. Adibidez, lexema bateko hastapeneko leherkari ahostuna frikari bihurtu daiteke bokal baten ondotik, edo hastapeneko herskari ahostuna ahoskabe bihurtu daiteke herskari edo frikari ahoskabe baten ondoren. Ohar honek azentu kontuentzat ere balio izan dezake; izan ere, erantzutegian agertzen den erantzuna testuinguru batean emana izan da eta testuinguru horrek eragina izan dezake azentuan.

Bestalde, erantzunaren aldaera bat baino gehiago bildu izan denean, bildu diren guztiak ezarri dira erantzutegian, azentu desberdintasuna salbu. Horrela, irakurleak 83120 'castigar / punir / punish (to)' galderan, adibidez, Ikaztegietan erantzunaren bi aldaera elkarren ondoan kausituko ditu: [kastigatu] eta [kastiautu].

1.9. Mapak

Bi motatakoak izan daitezke galdera bateko mapak: handia, beti agertzen dena, eskuinaldeko orrialdean, eta txikia, batzuetan baizik agertzen ez dena, ezkerreko orrialdean, eskuineko aldean.

1.9.1. Mapa handia

Mapa handian moldatzaileak erantzunetan aurkitu dituen kontraste handienak agertzen dira.

Kontraste nagusi horiek koloreen bidez seinalatzen dira bereziki, baina muga jakin batekin: 16 kolore baino gehiago ezin daitezke balia, eta 12 kolore baliatuz